

(लोक सेवा आयोग)

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको राष्ट्रिय मानव अधिकार सेवा, सहायक प्रथम श्रेणी, नायब सुब्बा वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II):

कार्य - ज्ञान विशिष्ट सम्बन्धी

(Job- Knowledge Specific Subject)

खण्ड (A) : 35 अङ्क Section (A) : 35 Marks	५ प्रश्न × ५ अङ्क = २५ अङ्क १ प्रश्न × १० अङ्क = १० अङ्क
--	---

1. **Fundamentals of Human Rights**

- 1.1 Basic concept of rights
- 1.2 Human rights and its historical development
- 1.3 Basic principles, norms and values of human rights
- 1.4 Constitutional Provisions related to human rights (Fundamental Rights, NHRC and other commissions)
- 1.5 National human rights institutions
- 1.6 Organization and functions of National Human Rights Commission (NHRC) of Nepal
- 1.7 Role of NHRC on Human rights protection, monitoring and human rights education
- 1.8 Role of government agencies, courts and civil society in the promotion and protection of human rights

2. **Human Rights Legislations**

- 2.1 Legal and institutional arrangements for the protection of human rights
- 2.2 Human Rights Complaints handling and dealing with victims
- 2.3 Monitoring and investigation of human rights cases under the Constitution and Human Rights Commission Act and rules there under
- 2.4 Collection of evidence and fact in human rights violation cases
- 2.5 Preparation of human rights investigation and monitoring reports

खण्ड (B) : 35 अङ्क Section (B) : 35 Marks	५ प्रश्न × ५ अङ्क = २५ अङ्क १ प्रश्न × १० अङ्क = १० अङ्क
--	---

3. **Human rights related issues**

- 3.1 Principle of Non-Discrimination
- 3.2 Gender equality and Social Inclusion
- 3.3 Trafficking in persons and human rights
- 3.4 Rights of migrant workers
- 3.5 Rights related to Dalit
- 3.6 Rights of indigenous people
- 3.7 Rights of minority people
- 3.8 Rights of Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Intersex, Queer, Asexual (LGBTIQA+)
- 3.9 Human Rights and Sustainable Development Goals (SDGs)
- 3.10 Business and Human Rights
- 3.11 Human Rights and climate change
- 3.12 Right to development

4. **Human rights instruments**

- 4.1 Human Rights and UN Charter
- 4.2 Universal Declaration of Human Rights (UDHR), 1948
- 4.3 International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), 1966
- 4.4 International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR), 1966

(लोक सेवा आयोग)

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको राष्ट्रिय मानव अधिकार सेवा, सहायक प्रथम श्रेणी, नायब सुब्बा वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

- 4.5 International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD), 1965
- 4.6 Convention on All Forms of Discrimination against Women (CEDAW), 1979
- 4.7 Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT), 1984
- 4.8 Convention on the Rights of the Child (CRC), 1989
- 4.9 Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD), 2006

खण्ड (C) : 30 अङ्क Section (C) : 30 Marks	४ प्रश्न × ५ अङ्क = २० अङ्क १ प्रश्न × १० अङ्क = १० अङ्क
--	---

5. कार्यालय संचालन र संगठनात्मक व्यवहार
 - 5.1 दर्ता, चलानी, फाइलिङ्ग, र पत्रव्यवहार
 - 5.2 टिपणी, प्रस्ताव र प्रतिवेदन लेखन
 - 5.3 जनसम्पर्क व्यवस्थापन
 - 5.4 सेवाग्राही गुनासो व्यवस्थापन
 - 5.5 बैठक व्यवस्थापन र निर्णय (माइन्यूट) लेखन
 - 5.6 गोष्ठी, कार्यशाला र सेमिनार व्यवस्थापन
 - 5.7 मासिक प्रगति/वार्षिक प्रगति सम्बन्धी व्यवस्थापन
 - 5.8 जिन्सी सेस्ताको परिचय र महत्व
 - 5.9 माग फाराम, खरिद आदेश, दाखिला रिपोर्ट र जिन्सी खाता सम्बन्धी जानकारी
 - 5.10 कार्य विवरण र अधिकार प्रत्यायोजन
 - 5.11 कार्यालय निरीक्षण र अनुगमन
 - 5.12 प्रशासकीय कार्य फ्ल्युयौट सम्बन्धी व्यवस्था
 - 5.13 संगठनात्मक मान्यता (Norm) र मर्यादा प्रणाली (Status System)
6. प्रशासन तथा व्यवस्थापन
 - 6.1 सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य र कार्यहरु
 - 6.2 संगठनको परिचय, उद्देश्य, स्वरूप र संगठनका आधारहरु
 - 6.3 व्यवस्थापनको परिचय, अवधारणा, उद्देश्य, क्षेत्र र कार्यहरु
 - 6.4 नेतृत्व, निर्णय, उत्प्रेरणा र मनोबल
 - 6.5 नियन्त्रण र समन्वयको आवश्यकता र महत्व
 - 6.6 समूह गतिशिलता
 - 6.7 संगठनात्मक परिवर्तन र विकास
 - 6.8 समय व्यवस्थापनको महत्व
7. सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
 - 7.1 नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली
 - 7.2 सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४ को परिच्छेद १, २, ४ र ५
 - 7.3 सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को परिच्छेद १, २ र ४
 - 7.4 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को परिच्छेद १ र २
 - 7.5 सार्वजनिक खरिद र यस सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
 - 7.6 विपत जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन तथा यस सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
 - 7.7 सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउण्डरिङ्ग) निवारण अवधारणा र अभ्यास तथा यस सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

Explanatory Notes: Medium of examination would be either Nepali language or English language or both. One question bearing 10 marks from **Fundamentals of Human Rights** will be in English Language and answer to this question must be also in English Language